

ชื่อเรื่อง การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการคิดอย่าง
มีวิจารณญาณเชิงจริยธรรม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

ผู้วิจัย ภูมิศ ผาศุก ปริญา ค.ศ. (หลักสูตรและการเรียนการสอน)

กรรมการที่ปรึกษา อาจารย์ ดร.ภูมิศ บุญทองแดง อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยาลัยนพนธ์หลัก
ผศ.ดร.ประสพสุข ฤทธิเดช อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยาลัยนพนธ์ร่วม

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม 2557

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์การวิจัยเพื่อ 1) พัฒนารูปแบบการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณเชิงจริยธรรม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น 2) ศึกษาผลการใช้รูปแบบการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณเชิงจริยธรรม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โดยใช้วิธีการวิจัยเชิงพัฒนา (Research and Development) แบ่งออกเป็น 4 ระยะ คือ ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพปัญหา ความต้องการและแนวทางการพัฒนาจริยธรรมสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น กลุ่มตัวอย่าง คือ ครูผู้จัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้านจริยธรรม จำนวน 85 คน และผู้ปกครองนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 100 คน โดยเลือกแบบบังเอิญ (Accidental Sampling) เครื่องมือวิจัย คือ แบบสำรวจสภาพปัญหาความต้องการสอนและแนวทางการพัฒนารูปแบบการสอนและแบบสอบถามจริยธรรมที่พึงประสงค์ ระยะที่ 2 ยกร่างรูปแบบการเรียนการสอน กลุ่มเป้าหมายคือ ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 7 คน เครื่องมือวิจัย คือ แบบประเมินความเหมาะสมของแนวคิดทฤษฎี แบบประเมินความเหมาะสมของรูปแบบการเรียนการสอน แบบประเมินความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้ แบบวัดความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณเชิงจริยธรรม แบบสอบถามความพึงพอใจ ระยะที่ 3 ทดลองหาประสิทธิภาพของรูปแบบการเรียนการสอน และเครื่องมือการวัดผลการเรียนการสอน กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 35 คน โดยการเลือกแบบสุ่มกลุ่ม (Cluster or Area Sampling) เครื่องมือวิจัย คือ แผนการจัดการเรียนรู้ แบบทดสอบวัดความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณเชิงจริยธรรม แบบสอบถามความพึงพอใจและแบบแบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนการสอน และระยะที่ 4 ศึกษาผลการใช้รูปแบบการเรียนการสอน กลุ่มตัวอย่าง คือนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 นักเรียนตามขนาดโรงเรียนใหญ่พิเศษ

ใหญ่ กลาง และเล็ก จำนวน 183 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เครื่องมือการวิจัย คือ แผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 10 แผน ใช้จัดกิจกรรมการเรียนการสอน 20 สัปดาห์ แบบทดสอบวัดความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณเชิงจริยธรรม แบบสอบถามพึงพอใจ และแบบบันทึกการเรียนการสอน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน Pried t-test และ F-test (One-way ANCOVA)

ผลการวิจัย ปรากฏผลดังนี้ การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณ เชิงจริยธรรม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นที่ได้พัฒนาองค์ประกอบการสอน 7 ขั้นตอน คือ 1) ขั้นเตรียมความพร้อม 2) ขั้นความรู้เชิงจริยธรรม 3) ขั้นเจตคติเชิงจริยธรรม 4) ขั้นเหตุผล เชิงจริยธรรม 5) ขั้นการคิดอย่างมีวิจารณญาณเชิงจริยธรรม 6) ขั้นการประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน และ 7) ขั้นประเมินผล และมีประสิทธิภาพของรูปแบบการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณเชิงจริยธรรม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น (E_1/E_2) เท่ากับ 88.38/92.62 นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โดยรวมและจำแนกตามขนาดของโรงเรียน มีความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณเชิงจริยธรรม โดยรวมและเป็นรายชั้นเพิ่มขึ้นจากก่อนเรียนด้วยรูปแบบการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณเชิงจริยธรรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แต่นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นที่เรียนในโรงเรียนขนาดต่างกันหลังเรียน มีความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณคิดเชิงจริยธรรม โดยรวมและรายชั้นหลังเรียน ไม่แตกต่างกัน ($P \geq .483$) นอกจากนี้ นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียนด้วยรูปแบบการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณเชิงจริยธรรม โดยรวมอยู่ในระดับมาก และมีความพึงพอใจรายชั้นอยู่ในระดับปานกลางถึงระดับมากที่สุด

TITLE : A Development of a Learning and Teaching Model to Promote Ethically
Critical Thinking Abilities of Junior High Students

AUTHOR : Pusit Pasuk **DEGREE :** Ed.D. (Curriculum and Instruction)

ADVISORS : Dr.Posit Boontongtherng Chairman
Asst. Prof. Dr. Prasopsuk Rittidet Committee

RAJABHAT MAHA SARAKHAM UNIVERSITY, 2014

ABSTRACT

This research aimed to 1) develop a learning and teaching model to promote ethically critical thinking abilities of junior high students, and 2) to investigate the effects of the implementation of the developed model on the ethically critical thinking abilities of the junior high students. This research and envelopment was divided into four stages. Stage 1 was a study of problem conditions, needs, and the guidelines for developing the target sample. The sample consisted of 85 teachers responsible for organization of ethically critical thinking activities and 100 student parents, who were selected using the accidental sampling technique. Instruments for this stage included a survey on problem conditions, teaching needs and a guidelines for developing a learning and teaching model; and a questionnaire on desired ethical characteristics. Stage 2 was a development of the needed model. The target group was 7 experts. The research tools consisted of an evaluation form for appropriate conceptual frameworks, an evaluation form for an appropriateness of the learning and teaching model, an evaluation form for an appropriateness of the learning plans, the critically ethical thinking test, and a satisfaction questionnaire. Stage 3 was a try-out of the developed model. Thirty five junior high students selected using the cluster or area sampling technique were participated in the study. Research instruments included lesson plans, a test on critically ethical thinking abilities, a satisfaction questionnaire, and a learning and teaching observation form. Stage 4 was an investigation of the model implementation. One hundred

and eighty three students as classified by school size: extra-large, large medium ,and small, who were purposively selected for the study. Instruments for the study included 10 lesson plans for 20 weeks of learning , a test on critically thinking abilities, a satisfaction questionnaire, a learning and teaching note-tailing form. The collected data were analyzed using percentage, mean, standard deviation, paired t-test and F-test (One - way ANCOVA).

The major findings revealed that the developed model had 7 steps:

1) preparation, 2) ethical knowledge, 3) ethical attitude. 4) ethical reasoning 5) critically ethical thinking 6) application in daily life, and 7) evaluation. The developed model had an efficiency of 88.38 / 92.62. The students as a whole and as classified according school size showed gains in critically ethical thiking abilities from before participating the training session at the .05 level of significance. However, the students attending schools with different sizes did not statistically indicate different posttest mean scores of critically ethical thinking abilities($p \geq .483$). In addition, these students showed satisfactions with learning via the developed model as a whole and in each step at the medium to the most level.